

Asia: VN/13605/2023 ja VN/13604/2023

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta annettujen asetusten muuttaminen (siirtolaskelmien tarkistaminen)

Kysymykset

1. Yleistä ehdotuksesta ja sen tavoitteista.

Kurikan kaupunki kannattaa siirtolaskelmien tarkastamista vastaamaan todellisia siirtyneiden tehtävien vuosikustannuksia. Ilman erillistä tarkastelua, yksittäiset erät voivat vääristää rahoitukseen vaikuttavia palveluluokkakohtaisia tilastoja, vaikka kunnat olisivat kirjanneet erät ja laatineet tilastot voimassa olevien ohjeiden ja lainsäädännön mukaisesti.

Kuntia ja hyvinvointialueita tulee kohdella yhdenvertaisesti. Kurikan kaupungin näkemyksen mukaan tämä toteutuu vain, jos kaikki laskelmia vääristävät vaikutukset poistetaan siirtolaskelmista eikä tarkastelulle aseteta keinotekoista euromääräistä kynnyksrajaa. Lisäksi vääristävät erät tulee poistaa kummankin siirtolaskelmavuoden, vuoden 2021 ja 2022, osalta.

2. Huomioon otettavat erät.

Ovatko kunnan peruspalvelujen valtionosuusasetuksen luonnoksessa mainitut oikaistavat erät (2 momentin kohdat 1-6) perusteltuja ja niiden huomioon ottamisen tapa mielestänne tasapuolinen kuntien välillä?

- 1. takautuvat pelastustoimen varallaolokorvaukset**
- 2. sote- ja pela- kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät**
- 3. kunnan kirjaamatta jättämä osuus sote-kuntayhtymän alijäämästä**
- 4. sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen**
- 5. muiden sote-yhteistoimintaorganisaatioiden ja pelastuslaitosten 2-4 kohdissa tarkoitettu ylijäämän palautus tai alijäämän kattaminen**
- 6. palveluluokille kirjatut sote- ja pela -toimitilojen ja kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot**

Kaikki mainitut erät on perusteltua huomioida ja oikaista niin, että vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätösluvut ilmentävät mahdollisimman tarkasti kyseisten vuosien todellisia vuosikustannuksia. Lisäksi koronakertapalkkioiden vaikutus tulee poistaa vuosien 2021 ja 2022 kustannuksista.

3. Onko mahdollisesti jokin muu merkittävästi laskelmia vääristävä erä?

Kurikan kaupungin näkemyksen mukaan huomioon otettaviin eriin tulee ottaa mukaan asetuksen valmistelussa pois jätetyt koronakertapalkkiot, jotka on kirjattu vuosien 2021 ja 2022 kustannuksiksi perustuen henkilöstön työsuhteeseen vuonna 2020.

4. Vaikutuksen merkittävyyden arviointi.

Kuntakohtainen tieto oikaistaisiin ainoastaan silloin, jos kyseinen tieto vääristää merkittävästi yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Merkittävänä pidettäisiin vaikutusta, joka olisi vähintään noin 30 euroa asukasta kohden laskettuna. Onko oikaisun kynnys mielestänne oikea?

Kurikan kaupungin näkemyksen mukaan laskelmat tulee oikaista täysimääräisesti ilman kynnysarvoja. Kuten Kuntaliitto on todennut, kaikenlaiset keinotekoiset raja-arvot ovat omiaan lisäämään kuntien välistä eriarvoisuutta, vaikka asetusmuutoksen tavoite on täysin päinvastainen. Eriarvoisuutta pahentaa se, mikäli vaikutuksia yksittäisessä kunnassa tarkastellaan eräkohtaisesti, eikä esitettyjen erien yhteisvaikutuksena.

5. Menettely. Näkemyksenne ehdotetun oikaisumenettelyn toimivuudesta (kysely kunnille ja kuntayhtymille=hyvinvointialueille, muut saatavissa olevat selvitykset ja tiedot, siirtolaskelmaluonnos ja sen kommentointimahdollisuus)?

Kurikan kaupunki yhtyy Kuntaliiton näkemykseen, että kuntien välinen aito tasapuolisuus toteutuu vain, jos tarkistuslaskenta tehdään systemaattisesti samoin periaattein kaikkien kuntien tilinpäätösten ja tilinpäätöserien osalta sekä vuotta 2021 että vuotta 2022 koskien.

6. Muita huomioita.

Kurikan kaupunki yhtyy Kuntaliiton näkemykseen, että tarkistuslaskelmista tulee säätää yksiselitteisesti, koska vaikutus kuntien talouteen on valtionosuuden kautta pysyvä. Lisäksi Kurikan kaupunki kannattaa Kuntaliiton näkemystä, että kuntien rahoitusjärjestelmä on kokonaisuudessaan uudistettava mahdollisimman pian vastaamaan kunnan sivistystoimen, elinvoiman ja rakennetun ympäristön palvelutehtäviä ilman sote-historian vaikutusta tulorakenteeseen.

Kätevä Marjukka
Kurikan kaupunki